

Agricultura i Medi Ambient

Naix Saó, l'oli que salva les oliveres monumentals del Montsià

És el primer fruit d'un projecte de conservació de l'entitat ecologista GEPEC-EdC per protegir aquest paisatge

MARINA PALLÀS CATURLA
MONTSIÀ

L'entorn espectacular de les oliveres mil·lenàries de la comarca del Montsià va acollir ahir la presentació oficial de la nova marca d'oli Saó, fruit del projecte de conservació de l'entitat ecologista GEPEC-EdC Reserva dels Oliverars Monumentals de les Terres de l'Ebre.

Des del GEPEC-EdC porten molts anys lluitant per aconseguir la protecció de les oliveres monumentals i el paisatge que les acull. L'any 2005 van elaborar el primer inventari d'oliveres monumentals de la comarca del Montsià per localitzar, quantificar i analitzar l'estat de conservació d'aquest patrimoni únic. Moltes d'aquestes oliveres van ser abandonades, arrencades o fins i tot venudes. Fruit d'aquest treball amb altres entitats va aconseguir-se que el Parlament de Catalunya aprovés la llei que protegeix algunes d'aquestes oliveres monumentals.

«Van decidir fer un pas més amb projectes de custòdia i es va actualitzar l'inventari d'oliverars monumentals, contactant amb els propietaris per crear una reserva», explica al *Diari* Marc Torrents, director del GEPEC-EdC. Així, actualment hi ha 85 hectàrees en custòdia per promou-

La presentació de Saó va tenir lloc ahir a les oliveres monumentals del Sénia. FOTO: JOAN REVILLAS

re'n la recuperació i fer-ne assessorament. L'objectiu és impulsar un projecte de dinamització agrària per tal de protegir i conservar aquest espai i ara finalment han aconseguit produir el primer oli d'oliva d'alta qualitat.

Aquest oli, Saó, és el primer fruit d'unes deu hectàrees d'oliveres monumentals d'Ulldecona i Santa Bàrbara. S'ha fet cupatge

de les varietats sevillena, farga i morruda i n'ha quedat un oli molt suau al gust. S'han fet mil litres, i l'objectiu és continuar la campanya l'any que ve i continuar creixent.

El nom de «saó» és per l'accepció de la paraula, potser menys coneguda, que és «l'estat d'una cosa que ha arribat a maduresa, a perfecció».

«I creiem que això és l'olivera monumental, que ha arribat a la maduresa i és perfecta per ella mateixa, tenint en ella nius d'ocells, caus de conills, líquens, serps... És tot un ecosistema ella sola», apunta Torrents.

I és que des de GEPEC-EdC remarquen que comprant aquest oli d'oliva no s'obté sols un oli sinó tot un seguit de valors lligats a la

biodiversitat, la protecció del paisatge i del patrimoni.

La major concentració d'oliveres monumentals es troba a la zona del Sénia, a la comarca del Montsià i especialment al municipi d'Ulldecona. Juntament amb aquestes oliveres monumentals es troba un patrimoni únic, lligat a l'activitat agrària tradicional i que s'ha conservat al llarg del temps, amb elements com enjubs, barraques i marges de pedra seca.

GEPEC-EdC ha impulsat un projecte de dinamització agrària per recuperar les oliveres

«Estem assumint la gestió directa d'algunes finques, però el que busquem és que les pròpies persones puguin portar la seva finca i es puguin dedicar i conservar així les oliveres», clou el director.

L'any 2018 la FAO (l'organització de les Nacions Unides en agricultura i alimentació) va declarar les oliveres monumentals de les Terres de l'Ebre Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial (SIPAM), declaració anàloga a la de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO.